

Първо кодово равнище е с двигателен код, второ кодово равнище е с графичен, текстов код и трето кодово равнище е с общоприетия нотно-знаков код.

Кодът е начин на съществуване на информацията на дадено знание, система от условни знаци и сигнали, чрез които то се представя и предава.

Когато кодът е известен за тези които го ползват то е естествен. Ако кодът не се разбира, той е чужд и информацията представена чрез него, не може да се използва, остава неизвестно съдържанието и. Същият запис за децата от първи клас, които не познават нотите, е чужд код. В този случай разбиране няма и затова трябва да се потърси такъв код, който да е достъпен за тях. Това се постига чрез моделиране на предвидените за усвояване знания, като се използват три кодови равнища със следното съдържание: първо кодово равнище – двигателен код; второ кодово равнище – графичен, текстов код; трето кодово равнище – нотно-знаков код. Всяко понятие се овладява като се започне от първо кодово равнище, преминава през преходното второ кодово равнище и се стига до общоприетата знакова символика в музикалното изкуство – нотния запис. На първо кодово равнище информацията за знанията се представя чрез някакъв вид движение – пляскане, танцуване. На второ кодово равнище се използват рисувани фигури, знаци, условни срички и др. На трето кодово равнище знанията се представят чрез нотния запис – петолиние, нотен ключ, ноти и т.н.

Всяко кодово равнище е продължение на предхождащото и по дискретен начин подготвя следващото, като съдържа в себе си елементи от него. Преминаването от едно кодово равнище в друго се извършва, когато информацията от предхождащото е овладяна напълно. Преждевременното преминаване на ново равнище увеличава затрудненията, които срещат обучаваните, като степента на разбиране намалява.

ПЪРВО КОДОВО РАВНИЩЕ

Метричната пулсация се моделира по два начина: чрез пляскане с ръце на метричната група; чрез изпълнение на основните стъпки, характеризиращи дадения жанр.

Първото силно време в метричната група се изпълнява чрез пляскане с длани. Слабите времена се изпълняват чрез пляскане с юмруци.

Размерите с двувременен метрум - $2/4$, $2/8$, $2/2$се изпълняват с едно пляскане с длани и едно с юмруци.

Равноделните размери с тривременен метрум – $3/2$, $3/4$, $3/8$се изпълняват с едно пляскане с длани и две с юмруци.

Неравноделните размери с двуделен петвременен метрум – $5/8$, $5/16$ се изпълняват с едно пляскане с длани и едно задържане на дланите върху чина.

Неравноделните размери с триделен седемвременен метрум $7/8$, $7/16$ се изпълняват с две пляскания с длани и едно задържане на ръцете върху чина.

Неравноделните размери с четриделен деветвременен метрум $9/8$, $9/16$ се изпълняват с три пляскания с длани и едно задържане на ръцете върху чина.

Чрез използването на различни по вид пляскания още на първо кодово равнище у учениците се изгражда слухова двигателна и зрителна представа за разликата между равноделни и неравноделни метруми, за силно и слабо време, за кратък и дълъг дял.

Тоновите трайности на първо равнище се отразяват по два начина: пляскане с длани на всеки тон; стъпки с краката на всеки тон. При пляскане ръцете се задържат в зависимост от трайността на тоновете. На по-кратките тонове се пляска по-бързо, а на дългите тонове ръцете се задържат по-продължително. Тоновите височини се отразяват чрез движение на ръката вертикално пред тялото, съобразно височината на тоновете. Най- ниските тонове се отразяват на равнището на кръста. Колкото е по-голям интервалът между тоновете толкова разликата в отклоненията на ръката по височина ще бъде по-голяма.

Устойчивите ладови степени се моделират с ръчни знаци. Първа степен се показва със свит юмрук на височината на кръста. Трета степен се показва с разтворена длан, обърната към земята, на височината на гърдите. Пета степен се показва с разтворена длан, но обърната към тялото на височината на лицето.

ВТОРО КОДОВО РАВНИЩЕ

Музикалната форма се моделира чрез геометрични фигури и букви. При буквална повторност се използват еднакви фигури и букви. При изменение на първата част се използват две еднакви фигури, като на втората се прибавя някакво изменение например

Защриховане.

Метричната пулсация се моделира чрез четириъгълници: квадрат и правоъгълници

Метричните времена и кратките дялове се представят рез квадрати. Удължения дял се представя чрез правоъгълник. Силното време се отбелязва чрез черта над нотата в първия квадрат.

Идва момент обаче при който знанието чрез фигурите е овладяно напълно и то вече назадоволява учениците. Тогава те насочват вниманието си към нотите, за които са получили достатъчно зрителна представа. Това е сигнал, че второ кодово равнище е изиграло своята роля. Много важно е да се усети моментът, в който трябва да се премине към знакова нотна система.

Нотните трайности на второ кодово информационно равнище се представят по няколко начина: различни по големина рисувани барабанчета; условни срички за времетраене.

Тоновите височини и интерваловите отношения между тоновете се моделират чрез:

рисуваните барабанчета, но разположени във височина; степенното помагало; тоновата стълбица; рисуваната клавиатура на пианото.

Ладовите степени се представят чрез стълбовиден чертеж, наречен степенно помагало. Използват се две степенни помагала – за мажорен лад и за минорен лад. За ладотоналностен усет се говори от момента в който степените се свързват с тоновите имена. Първото им представяне се осъществява чрез тоновата стълбица. Тя се изписва като част от звукореда и затова започва от един тон и завършва на друг.

ТРЕТО КОДОВО РАВНИЩЕ

Метрумът се моделира чрез размер, тактови черти и нотни стойности.

Ритъмът се представя чрез нотните стойности и паузите. Знаците за удължаване които се използват са точка, легатура, фермата.

Метричното време се записва с долната цифра на размера. Тя показва точната му стойност.

Тоновите височини на трето кодово равнище се представят чрез ноти, петолиние, нотен ключ. Допълнителни знаци които се използват са: диез, бемол, бекар, знак за пренасяне октава по-високо, знак за пренасяне октава по-ниско.

Интервалите които имат и височина, и ладова характеристика, когато са в конкретно произведение, се записват още чрез съчетаването на букви и цифри. Цифрите показват количествената им величина, а буквите качествената им величина.

Темпото на ново кодово равнище се означава с италиански или български думи, написани с кирилица или латиница в началото на петолинието. Може и да се запише и с метрономно означение.

Специфичното за музиката е това че чрез предложените три кодови равнища се моделират знанията на музикалните елементи не заради самите знания, а с цел изграждане на слухови представи. Чрез кодовете се моделира вътрешно слуховата представа за тонова височина, ладови взаимоотношения между степените, метричната пулсация и др.